

Ouderwetse muziek

Moderne popmuziek is vaak hopeloos ouderwets.

U heeft het vast al eens voorbij zien komen. Een jonge muzikant die midden in het leven staat, modern gekleed en gekapt is en exact weet welke modewoorden nog wel kunnen en welke niet.

Een jongeman die wordt gezien als cool, gaaf, lauw of hoe een trendvolger hem ook maar denkt te moeten noemen in de week dat u dit leest. Welk jong mens wil niet zo modern zijn?

Enthousiast en met gepaste minachting voor de maatschappij die door de ouwe lullen van de vorige generatie is opgebouwd, slingert de jeugd hartverscheurende klanken de zaal in, daarbij geholpen door een drummer die nauwgezet aangeeft waar de eerste tel van elke maat zich bevindt.

In gedachten trek ik de stekker uit de apparatuur en sleur ik de drummer van het podium af. Je hoort dan namelijk beter, wat je al tientallen jaren hoort. Het is er zelfs al eeuwen. Dezelfde eenvoudige akkoorden, maar in volslagen onwetendheid gebruikt en vaak nog onhandig ook.

De ouderen onder u zullen nu misschien glimlachen, maar de jeugd? Die heeft het verontwaardigd over nieuwe ritmes, over een nieuwe muzieksoort, die heel erg afwijkt van wat men vroeger - wel tien jaren geleden - deed. De naam voor zo'n nieuwe stijl wordt niet zelden verzonnen door een meneer die geen benul heeft van muziek of muziekgeschiedenis. Want in muziek kun je hobbyen.

Het is ook niet eenvoudig, muziek studeren. De meesten komen niet verder dan het van buiten leren van een paar akkoorden. Ze zoeken hun heil in de melodie of in een iets ander ritme. Er is een complete industrie omheen ontstaan en als zelfs mannen in pakken het geweldig vinden, dan moet het wel machtig interessant zijn. Waarom zou je dan meer willen weten?

Omdat het blijkbaar je vak is, muziek maken. Voor dit vak echter heb je niet alleen talent nodig, maar ook een behoorlijke mate van intelligentie en vooral doorzettingsvermogen. Als je dat kunt vervangen door een pot gel om in je haren te smeren, dan is de verleiding groot om het zonder enige studie van betekenis te proberen.

Een talentenjacht op TV is gelijk de hel op aarde voor een intellectueel. Er is zelfs niet veel intelligentie voor nodig, om te zien wat daar gaande is. Dat men bekendheid zoekt, is normaal. Dat men graag zijn kunsten vertoont voor publiek, valt te billijken. Maar de rode draad in dergelijke TV-programma's is meestal, hoe bereik ik veel zonder ook maar iets te hoeven leren?

Een vrouw zingt een liedje en ze blijkt een mooie stem te hebben. Het hele land staat op zijn kop, want wie verwacht nou een mooie stem op een talentenjacht? Gewoonlijk zijn het amateurs, die zich aanmelden, en dan is zo'n stem inderdaad een toevalstreffer.

Let wel, ik heb het over alleen een mooie stem. Dat is nog geen geschoolde stem. Een mooie stem kan machtig irritant zijn, als de bezitter van die stem op de verkeerde momenten naar adem hapt, of een trilling die het begin van Parkinson doet vrezen verwart met een vibrato.

In Nederland zijn diverse conservatoria met een zangafdeling. Een telefoontje naar zo'n afdeling en men kan in contact komen met tientallen mooie en ook geschoolde stemmen. Maar die melden zich niet aan voor een talentenjacht voor amateurs. Zeker niet als de jury bestaat uit lieden die een zonnebril in hun haar dragen en verder slechts een betaalde hobbyist zijn.

Soms, als een amateur succes heeft en hij komt in aanraking met de juiste mensen, ontstaat de behoefte om meer te leren over het vak. Een succesvol zangeres zien we alsnog schoorvoetend les nemen bij een stemcoach. Een geschoold docent, hoop ik dan altijd maar.

Als een amateur in het populaire circuit, op jacht naar succes, iets wil leren, betreft het meestal de uitvoering. Muzikanten willen iets graag goed "brengen".

Wat ze brengen, schijnt ze minder te interesseren. Is muziek studeren voor amateurs vaak een brug te ver, uitvoerende musici die aan een conservatorium studeren hebben er veelal ook een broertje aan dood. Muziek maken is fijn, maar harmonieleer studeren? Of contrapunt? Muziekgeschiedenis en muziekpsychologie? Dat is niet fijn, niet zo gezellig, meer iets voor nerds.

Toen ik destijds in de kantine van het conservatorium op de vraag van een student viool wat ik studeerde "compositie" antwoordde, zocht hij met zijn ogen naar de uitgang.

Inmiddels geef ik daar de voorkeur aan. De keren dat ik me met een instrumentalist die aan een Nederlands conservatorium studeerde, of had gestudeerd, over muziektheorie moest onderhouden, schrok ik van het niveau. Met als absoluut dieptepunt een gitariste die in haar vierde jaar zat en die mij bekende dat ze eigenlijk niet zo goed noten kon lezen.

Gelukkig zijn onze Vlaamse vrienden er ook nog. Ik herinner me nog hoezeer mijn leermeester zijn best deed om een componist uit Vlaanderen als zijn opvolger benoemd te krijgen, toen hij met pensioen ging. De Nederlandse componisten waren bekender, maar, zoals hij zei, de Vlaamse beheersen het vak.

Alleen maar ongeschoolde muzikanten bekritisieren doe ik dus niet. Soms weten ze niet beter, of ze kunnen niet beter. Toch vind ik het nodig om u te wijzen op het feit dat in de popmuziek een nieuwe muzieksoort, een paar zogenaamd originele akkoorden of een alternatief ritme, slechts gemier in de marge inhoudt.

Zonder het te beseffen, zitten veel popmusici vast achter tralies die in de 17de eeuw reeds gesmeed werden. Akkoordopeenvolgingen die toen standaard waren, worden nog onbezorgd voor modern aangezien. Een ritme dat met veel kabaal door de ritme-sectie wordt uitvergroot, is meestal van de eerste tot de laatste tik volmaakt voorspelbaar.

Hoe kan het ook anders? Welbeschouwd is muziek geen popmuziek meer, als er zorg aan de muzikale inhoud zou worden besteed. Het is dan al gauw jazz, of alternatieve muziek. We zien dit gebeuren als een muzikant over meer theoretische kennis beschikt. De conservatoria hebben tegenwoordig zelfs een afdeling lichte muziek, waar je ook compositielessen kunt krijgen.

Samengevat, popmuziek, voluit geschreven als populaire muziek uit de lichte muzieksector, oogt slechts modern, maar is het niet. Het is ouderwets, lui vermaak. En als ik weer eens een zanger met een verwrongen gezicht zijn persoonlijke leed zie uitschreeuwen in een majeur toonsoort, vind ik het ook nog eens onnozel vermaak.